

Konst från släkten Wirkkala i Perho ådal

Hantverk, konst och kulturarv från Kaustby till hela Finland.

Hantverkarnas by

Kaustby var känt för sina skickliga hantverkare redan på 1700-talet. Ur samma tradition växte både kyrkobyggarna i släkten Kuorikoski och vagnshjuls- och hantverksmästarna i släkten Wirkkala fram. I byn Wirkkala utvecklade hemmansägaren Elias Wirkkala under 1800-talet tillverkningen av vagnar och hjul till en betydande småindustri, som under sin storhetstid sysselsatte tiotals människor.

Från skräddarson till konstnär

Juho Wirkkala (1855–1926) tog med sig en Singer-symaskin från Amerika och började arbeta som skräddare i Kaustby. Hans hem, nuvarande **Skräddarmuseet**, blev födelsehem för konstnären Ilmari Wirkkala (1890–1973). Ilmari visade sin begåvning redan i unga år – han skrev dikter, illustrerade böcker och målade redan som 18-åring ett stort Kalevalainspirerat verk till ungdomsföreningens scen.

Ilmari Wirkkala – konstnär och formgivare

Ilmari Wirkkala, utbildad vid Konstskolan i Helsingfors, var skulptör, målare, formgivare och kulturpersonlighet. Han var med och grundade Ornamo, arbetade som konstnärlig ledare för Granit Oy och ritade minnesmärken, kyrkogårdar och kyrkliga byggnader runt om i Finland.

Wirkkalas avtryck syns fortfarande

- Kaustby kommuns vapen (1949)
- Kalevalatriptyken i Folkkonstcentret
- Planen för Vetils hembygdsmuseum
- Minnesmärket över kyrkobyggarna i Kuorikoski
- Statyn över Kreetta Haapasalo

Konsten levde vidare i nästa generation

Ilmaris barn fortsatte på konstens väg. **Tapio Wirkkala** (1915–1985) blev en internationellt erkänd formgivare och skulptör. Han formgav **Nybyggarstatyn** på kyrkbacken i Vetil och senare även hjältestatyn. **Tauno Wirkkala** formgav i sin tur statyn över Kreetta Haapasalo i Kaustby utifrån sin fars ritningar.

Traditionen lever vidare

Familjen Wirkkalas Wirkkalornas arbete förenade hantverk, konst och lokalhistoria. Släkten, som hade sitt ursprung i byn Kaustby, lämnade ett bestående avtryck i Perho ådals kulturlandskap – i byggnader, minnesmärken, statyer och berättelser som fortfarande lever vidare.

Tapio Wirkkala

Trumpet-ljusstakarna och Kantarellvasen, formgivna av Tapio Wirkkala.

Skräddarmuseet, Kaustby. Juho Wirkkalas hem och konstnären Ilmari Wirkkalas födelsehem. Byggnaden uppfördes år 1868.

Ilmari Wirkkala utförde år 1910 ett exlibris åt Algot Untola med motiv ur romanen *Harhama*. Untola använde pseudonymen Irmari Rantamala.

Nybygggarstatyn i Vetil samt gipsmodellen till statyn. Minnesmärket, formgivet av Tapio Wirkkala, avtäcktes på kyrkbacken i Vetil år 1939. Foto: Vetils kommun.